

Stadsledningskontoret
Patrizia Strandman
Epost: patrizia.strandman@vasteras.se

Kopia till
Nya Västerås Flygplats AB
Mälarhamnar AB
Teknik- och Fastighetsförvaltningen
Strategiska Fastigheter AB
Västerås Marknads och Näringslivs AB

Kommunstyrelsen

Handlingsplan för utveckling av Stockholm Västerås flygplats 2017-2023

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att anta Handlingsplan för utveckling av Stockholm Västerås flygplats 2017-2023

Ärendebeskrivning

Den 23:e november gav Kommunstyrelsen Stadsledningskontoret i uppdrag att ge förslag till reviderade åtgärder i Handlingsplan för Västerås flygplats med syfte att förtydliga behovet av ekonomisk uppföljning samt tydliggöra åtgärdernas innebörd och förväntade effekt. Stadsledningskontoret har tillsammans med Teknik- och Fastighetsförvaltningen, Nya Västerås flygplats AB och Västerås Marknads och Näringslivs AB arbetat om handlingsplanen så att mål, åtgärder och uppföljning tydliggjorts. Resultatet har blivit en Handlingsplan för åren 2017-2023 med sju åtgärder som var och en för sig och tillsammans tydligt och mer effektivt leder mot de uppsatta målen om förbättrat resultat för Nya Västerås flygplats AB, förbättrad tillgänglighet via flyg till och från Västerås samt att verksamheter kopplade till flygplattens verksamhet ska öka.

Handlingsplan för utveckling av Stockholm Västerås flygplats 2017- 2023

Beslutsunderlag 170328

Innehållsförteckning

1. Inledning och syfte.....	3
2. Mål för utveckling av Stockholm Västerås flygplats	4
3. Handlingsplanens utgångspunkter	4
3.1 Ägardirektiv.....	4
3.3 Handlingsplan 2016-2019	4
3.4 Strategiskt markägande.....	4
4. Arbetsmetod för genomförande för handlingsplanen	5
5. Åtgärder för att nå målen	5
Åtgärd 1: Stadens erbjudande	5
Åtgärd 2: Bearbetat ägardirektiv	6
Åtgärd 3: Långsiktig affärsplan	7
Åtgärd 4: Förutsättningarna för att vara fraktflygplats	7
Åtgärd 5: Större betydelse som alternativ flygplats	8
Åtgärd 6: Breddad samverkan och finansiering.....	8
Åtgärd 7: Statlig finansiering	9

Beslutsunderlag 110318

1. Inledning och syfte

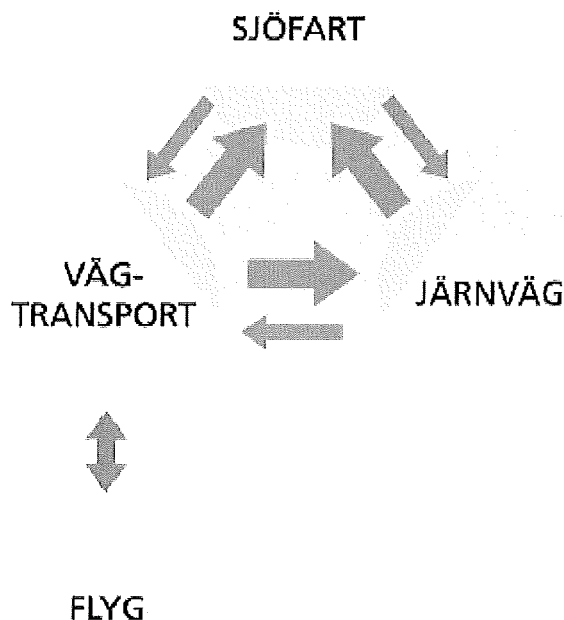
Mälardalsregionen är befolkningsmässigt starkt expansiv. Hur Västerås ska växa finns beskrivet i Vision 2026 - Staden utan gränser och Västerås Översiktsplan 2026 med utblick mot 2050. Inriktningen för planeringen är den kraftigt ökande befolkningen. En av de stora utmaningarna är att klara både person- och godstransporter som svarar upp mot denna utvecklingstakt. En del av lösningen i denna utmaning är att Stockholm Västerås flygplats utvecklas på ett långsiktigt hållbart sätt.

Västerås Stad är ensam ägare till Nya Västerås Flygplats AB liksom till bolaget Västerås Strategiska Fastigheter AB, på vars fastigheter flygplatsbolaget och övriga kommunala och ickekommunala flygplatsanknutna företag och organisationer bedriver sin verksamhet.

Våren 2016 beslutade kommunstyrelsen att anta "Handlingsplan för Västerås flygplats 2016-19". Handlingsplanen visade sig inte uppfylla de krav på struktur och uppföljning som politiker och tjänstemän eftersträvade varför Kommunstyrelsen i november 2016 gav Stadsledningskontoret i uppdrag att revidera handlingsplanen. I uppdraget förtydligades behovet av ekonomisk uppföljning samt att åtgärderna tydliggörs med beskrivningar om dess innerbörd och förväntade effekt.

Denna handlingsplan "Handlingsplan för utveckling av Stockholm Västerås flygplats 2017-2023" ersätter tidigare uppräta handlingsplan.

Syftet med handlingsplanen är att ta fram åtgärder som leder mot beslutade mål, tillgodoser ägardirektiven och leder mot en hållbar utveckling av Västerås och Stockholm Västerås flygplats.

2. Mål för utveckling av Stockholm Västerås flygplats

Mål 1: Bolagets resultat efter skatt ska öka

- 2019 ska bolagets resultat vara bättre än -20 Mkr
- Från och med 2021 ska bolagets resultat vara bättre än -15 Mkr

Mål 2: Tillgängligheten via flyg till och från Västerås ska öka.

- Antalet resenärer ska öka
- Antalet kommersiella avgångar ska öka
- Antalet destinationer ska öka

Mål 3: Verksamheter kopplade till flygplatsens verksamhet ska öka.

- Kommersiell skolflygsverksamheten ska utvecklas

3. Handlingsplanens utgångspunkter

Handlingsplan tar avstamp i de styrande dokument som har störst och mest direkt påverkan på Stockholm Västerås flygplats, tidigare fattade politiska beslut och ställningstaganden samt långsiktigt hållbara strategi kopplat till markägandet.

3.1 Ägardirektiv

Ägardirektivet ger en grund för styrningen av Nya Västerås Flygplats AB och anger att bolaget ska medverka vid framtagande och genomförande av handlingsplan för flygplatsens utveckling. Vidare anger direktivet bland annat att bolaget ska tillhandahålla tjänster på marknadsmässiga villkor, möjliggöra undervisning i flygrelaterade utbildningar, fungera som allmänflygplats för näringslivet, föreningar och privatpersoner samt arbeta för att stärka sitt varumärke.

3.2 Program för trafikslagövergripande infrastruktur för gods

Västerås stad beslutade våren 2015 om "Program för trafikslagsövergripande infrastruktur för gods". Programmet visar hur Västerås avser att möta den framtida utmaningen att hantera det gods som behöver transporteras. För flygfrakten anger programmet följande strategier: "Arbeta långsiktigt för flygplatsens möjligheter till en positiv utveckling" samt "Synliggöra fördelarna med storregionalt samordnad flygplatsstruktur".

3.3 Handlingsplan 2016-2019

Den handlingsplan som beslutades våren 2016 och som hade för avsikt att gälla fram till 2019 ersätts av denna handlingsplan. De beslutade målen avseende ekonomiskt resultat och tillgänglighet ska dock kvarstå.

3.4 Strategiskt markägande

Flygplatsfastigheten är ett långsiktigt strategiskt innehav för stadens utveckling oavsett vad som händer med flygplatsens verksamhet. Om flygplatsen får ekonomiskt stöd från ägaren som gör att den kan utvecklas på ett långsiktigt hållbart sätt är det av stor vikt att staden äger marken för att kunna styra utvecklingen i anslutning till flygplatsen.

I ett scenario med ett breddat ägande i Nya Västerås flygplats AB ligger det ännu starkare i stadens intresse att bibehålla ägandet av fastigheten utanför flygplatsbolaget för att säkerställa markens långsiktiga ekonomiska värden för västeråsarna.

Om flygplatsen av någon anledning skulle behöva läggas ned eller radikalt minska sin verksamhet kommer alternativ markanvändning bli aktuell varvid stadens markinnehav kommer att ha mycket stor strategisk och ekonomisk betydelse.

4. Arbetsmetod för genomförande för handlingsplanen

Kommunstyrelsen är uppdragsgivare och har det övergripande ansvaret för genomförandet av handlingsplanen. Handlingsplanen har en giltighet för åren 2017-2023 men ska genomgå en aktualitetsbedömning vartannat år med start våren 2019. Om bedömningen är att planen behöver aktualiseras fattas beslut i Kommunstyrelsen om ny reviderad handlingsplan.

Genomförandet sker främst i samverkan mellan Stadsledningskontoret, Nya Västerås flygplats AB samt Västerås Marknads och Näringslivs AB. Stadsledningskontoret svarar för uppföljning av genomförda åtgärder. Uppföljning ska ske årsvis i samband med att bolaget lämnar sin treåriga budgetram varje höst i oktober till kommunstyrelsen samt vid delårsrapportering och årsredovisning. Utöver denna uppföljning sker löpande uppföljning i styrelsen för Nya Västerås Flygplats AB.

Vid uppföljning i Kommunstyrelsen finns möjlighet att revidera och lägga till erforderliga åtgärder. Uppföljningen mot Kommunstyrelsen av åtgärderna ska ske såväl skriftligt som muntligt vid Kommunstyrelsens sammanträde.

5. Åtgärder för att nå målen

För att nå målen krävs att åtgärder genomförs som är av såväl löpande som utredande art. Åtgärderna av utredande art kan på grund av sitt resultat komma att ge upphov till nya åtgärder som handlingsplanen kan kompletteras med vid tillfällena för uppföljning gentemot Kommunstyrelsen.

Åtgärd 1: Stadens erbjudande

Det pågår ett kontinuerligt arbete med platsvarumärket Västerås i syfte att långsiktigt stärka platsens attraktionskraft och därmed skapa ännu bättre förutsättningar för att Västerås ska uppfattas som en attraktiv plats att bo, leva och verka i. Alla är en del i att skapa platsvarumärket – företagare, invånare, högskolan, anställda inom kommunen och så vidare. En del i skapandet av platsvarumärket drivs från Västerås stad genom att paketera ihop händelser och företeelser och kommunicera dessa med Västerås som avsändare. Exempel på sådana paketeringar är SM året 2016 och Jubileumsåret 2017. Arbetet utgår ifrån de fem fokusområdena, i vision Västerås 2026, vilka är "världsledande kunskap", "tillsammans för Västerås", "den Mälarnära staden", "Västerås i världen – världen i Västerås" samt "handlingskraft och stolthet".

Platsvarumärket byggs sedan utifrån aspekterna "besöka", "verka, etablera, investera" och "bo, leva". För hur detta ska göras tas strategier och profilbärare/ambassadörer fram.

För fokusområdet Västerås i världen – Världen i Västerås är en del "Logistikorten Västerås". Genom att samla ihop och prioritera bland Västerås så kallade USPar (Unique Selling Points) kan ett genomarbetat PR-paket sättas samman. Detta kan sedan fungera som utgångspunkt i olika kommunikationsaktiviteter kopplade till Västerås infrastrukturella och logistiska fördelar.

Ett mer riktat arbete gentemot näringslivet tar avstamp i det Näringslivsprogram, som antogs av Kommunfullmäktige 9 mars 2017, och som är styrande för näringslivsarbetet. Utav

programmets åtta fokusområden pekar två av dessa - Infrastruktur och tillgänglighet samt Ett initiativrikt näringslivsarbete – direkt mot platsvarumärkesarbetet genom att lägga fast att ett marknadserbjudande ska utvecklas och paketeras. Detta marknadserbjudande behöver innehålla en strategi för hur Västerås och regionens näringsliv ska utöka sitt användande av Stockholm Västerås flygplats och hamn. Detta arbete hanteras således inte i denna handlingsplan.

Se även strategi 18 (Infrastrukturen ska vara en tydlig del i etableringsprocessen) i Program för trafikslagövergripande infrastruktur för gods samt åtgärderna K1 och K2 (Kommunikationsplan och Marknadsföra logistikläget Västerås) som finns i programmets handlingsplan.

Prioritet

Hög

Förväntad effekt av åtgärden

- Fler etableringar och investeringar
- Västeråsarna är stolta ambassadörer för sin egen stad.
- Underlättar företagets rekrytering.
- Bilden av Västerås ska förflyttas närmare visionen - En attraktivare stad för besökare, näringsliv och boende.

Tidperiod för genomförande

2017

Kostnad för genomförandet

75 tkr för konsultinsats i samband med att ta fram PR-paket

Ansvarig

Stadsledningskontoret (kommunikationsenheten) i samverkan med Västerås Marknads och Näringslivs AB, Nya Västerås Flygplats AB och Mälarhamnar AB.

Åtgärd 2: Bearbetat ägardirektiv

Ägardirektivet för nya Västerås Flygplats AB ska bearbetas så att de tydligt anger inriktning vad bolaget ska arbeta med och i vilken omfattning (eventuella avgränsning). Ägardirektivet ska sätta upp tydliga mål för vad bolaget skall uppnå. Det skall framgå i ägardirektivet att det ekonomiska målet (mål 1) är överordnat övriga mål i avsnitt 2.

Prioritet

Hög

Förväntad effekt av åtgärden

Tydlighet vad ägarna vill att bolaget skall göra och vad ägarna är beredda att skjuta till i form av koncernbidrag/ägartillskott eller hur stor utdelning man förväntar sig.

Tidperiod för genomförande

Reviderade ägardirektiv för beslut i Kommunfullmäktige i juni 2017. Därefter en årlig översyn.

Kostnad för genomförandet

0 kr (ingår i den löpande verksamheten)

Ansvarig

Stadsledningskontoret tar fram förslag till bearbetat ägardirektiv.

Åtgärd 3: Långsiktig affärsplan

Styrelsen tillsammans med bolaget ska med ägardirektivet (se Åtgärd 2) som grund arbeta fram en 3-5 årig affärsplan med tillhörande strategier och aktivitetsplaner för hur Nya Västerås Flygplats AB ska nå de mål som ägardirektivet anger. Affärsplanen och strategierna ska redovisas i en budget för 2018 och en budgetram för 2019 och 2020. Affärsplanen ska beskriva vad bolaget långsiktigt behöver göra för att genomföra vad ägarna vill. Budgeten ska lämnas till stadsledningskontoret för presentation i Västerås Stadshus AB och därefter vidare till Kommunstyrelsen. Affärsplanen med tillhörande budget och budgetram ska revideras årsvis.

Prioritet

Hög

Förväntad effekt av åtgärden

Affärsplanen ger en samlad dokumentation för hur Nya Västerås Flygplats AB behöver agera för att genomföra vad ägarna vill samt ekonomiska data i form av resultaträkning, balansräkning och kassaflödet för bolaget under tre år framåt i tiden.

Tidperiod för genomförande

Senast den 15 oktober 2017 överlämnas budget, budgetram samt affärsplan med strategier och aktiviteter Stadsledningskontoret. Därefter årlig översyn.

Kostnad för genomförandet

0 kr (ingår i den löpande verksamheten)

Ansvarig

Styrelsen i Nya Västerås Flygplats AB med bolaget som genomförare.

Åtgärd 4: Förutsättningarna för att vara fraktflygplats

Stockholm Västerås flygplats kan redan idag hanterar frakt. Det är dock är skillnad på att ha fraktverksamhet och att vara en fraktflygplats. Att utöka verksamheten på Stockholm Västerås flygplats till fraktflygplats innebär initialt att investeringar behöver göras i fraktterminal, terminalplatta samt utrustning för lastning och lossning beroende på typ av frakt.

Av de närliggande regionala flygplatserna återfinns Örebro som redan i dag en fraktflygplats och där Eskilstuna flygplats är långt gånga i sina planer för att bygga en fraktflygplats. För att vara konkurrenskraftig och möjliggöra större volymer av frakt på Stockholm Västerås flygplats krävs en långsiktig kund och att stadens företag väljer flygplatsens potentiella fraktkapacitet istället för att använda en annan flygplats i regionen.

En utredning behöver tas fram som klargöra vilken affärspotential som finns för Stockholm Västerås flygplats att bli en fraktflygplats samt undersöka potentialen i att samverka med övriga trafikslag såsom järnväg och sjöfart. Först därefter kan beslut fattas kring huruvida flygplatsen ska utvecklas till fraktflygplats.

Prioritet

Låg

Förväntad effekt av åtgärden

Tydlighet kring affärspotential för fraktflyg samt underlag för beslut om utökad verksamhet.

Tidperiod för genomförande
Utredning klar våren 2018

Kostnad för genomförandet
250 000 kr

Ansvarig
Stadsledningskontoret i samverkan med Nya Västerås Flygplats AB

Åtgärd 5: Större betydelse som alternativ flygplats

Stockholm Västerås flygplats kan redan idag verka som en alternativ flygplats till Arlanda och Bromma, dock inte fullt ut. Detta beror på att flygplatsen i dagsläget hanterar sina öppettider efter den egna kommersiella trafiken. Att vara alternativflygplats innebär att Stockholm Västerås flygplats behöver ha samma öppettider som Bromma/Arlanda vilket i praktiken innebär öppet 0600-2200 samtliga dagar.

Maximalt kan, med nuvarande infrastruktur, fyra stycken Boeing 737 eller A320 samtidigt hanteras och parkeras på flygplatsen. Varje in flygning som idag sker till Arlanda med de flygplanstyper (B737 och A320) och som kan ha Stockholm Västerås flygplats som alternativ flygplats skulle generera en stor besparing av mängden bränsle per inflygning och landning.

Det finns en potentiell möjlighet att teckna avtal med operatörerna SAS, Norwegian, BRA med flera för att mot ersättning utöka öppethållningen där operatörens uppsida är reducerad bränslekostnad. En sådan överenskommelse skulle kunna finansiera den utökade öppethållningen på Västerås Flygplats.

Kan ovanstående möjliggöras lyfts miljö- och klimatfrågan till ett nationellt plan och inte bara regionalt.

Prioritet
Hög

Förväntad effekt av åtgärden

Baserat på dagens öppettider på Stockholm Västerås flygplats är prognosen 3-10 händelser per år och därmed en maximal intäkt om 200 000 kronor. En större ekonomisk effekt kan nås genom att teckna avtal med operatörer om ersättning alternativt avtal med flera operatörer om att använda Stockholm Västerås flygplats som alternativ flygplats.

Tidperiod för genomförande

Möjlig implementering redan under hösten 2017 beroende på intresse från operatörerna.

Kostnad för genomförandet

0 kr (enbart kostnad i form av personella resurser)

Ansvarig
Nya Västerås Flygplats AB

Åtgärd 6: Breddad samverkan och finansiering

Dialog med Region Västmanland om möjligheterna till samverkan kring flygplatsens med utgångspunkt i dess ställning i regionen, vikten av den för regionen och hur den ska prioriteras i regionala, storregionala och nationella forum och samverkansgrupper och liknande. Exempel på sådana forum och samverkansgrupper är Mälardalsrådet och inspel till nationell

infrastrukturplan. Samverkandialogen med region Västmanland ska även inkludera möjligheterna till en regional finansiering då flygplatsen tjäna ett långt större omland och syfte än det som täcks av Västerås kommun och dess organisation och lokala näringsliv, turism och kommuninvånare.

Åtgärden inkluderar även att undersöka möjligheten hos fler aktörer som bedöms kunna se ett värde som delägare, finansiär eller på annat sätt bidra till Stockholm Västerås flygplats positiva utveckling.

Prioritet

Hög

Förväntad effekt av åtgärden

Ett breddad samverkan och finansiering ger ett större stöd för Stockholm Västerås flygplats såväl som företags och regional tillgång som rent ekonomiskt då det ekonomiska tillskott som krävs för flygplatsens existens och utbud kan bäras av fler parter.

Tidperiod för genomförande

Inledande dialog med Region Västmanland hösten 2017 med en målsättning om att landa i ett ställningstagande eller beslut under 2018.

Inledande samtal med övriga tänkbara intressenter hösten 2017.

Kostnad för genomförandet

0 kr (enbart kostnad i form av personella resurser)

Ansvarig

Stadsledningskontoret

Åtgärd 7: Statlig finansiering

Regeringen har i januari 2017 tagit fram en nationell flygstrategi som ska tydliggöra regeringens samlade syn på flyget i bred mening. En vision för flygets roll i transportsystemet både på kort och på lång sikt. Regeringens arbete kommer att utgå från strategins sju fokusområden; tillgänglighet inom Sverige och internationellt, stärk Arlanda flygplats som nav och storflygplats, flygets miljö- och klimatpåverkan ska minska, hög flygsäkerhet med målbaserade regelverk, rättvisa villkor och sund konkurrens, en forskningsstark och innovativ flygindustrination samt ökad export av svenska varor och tjänster.

Även om Arlanda utpekats som ett fokusområde anger regeringen att de regionala mindre flygplatserna är betydelsefulla i transportsystemet och deras roll och förutsättningar behöver också ses över. Det är bra att regeringen i och med detta vill se över stödet till de regionala flygplatserna. Statliga åtgärder krävs för att lösa problemet med att kommunerna måste kämpa med att finansiera de mindre flygplatserna medan de stora flygplatserna går med stor vinst.

Det är välgörande att regeringen i sin nya flygstrategi vill ha en fortsatt dialog med olika intressenter och branschföreträdare i en rad frågor, bland annat när det gäller översynen av statens stöd till de icke-statliga (regionala) flygplatserna. Flygstrategin anger vidare att de statliga flygplatserna ska "utgöra stommen" i flygtransportsystemet. Sedan ska stödet till de regionala flygplatserna ses över "med utgångspunkt för att tydliggöra statens roll som stödgivare." Utgångspunkten för staten borde vara att säkerställa tillgänglighet för hela landet, inte bara för de statliga flygplatserna. Regeringen anger också i flygstrategin att stödet till de regionala flygplatserna borde kunna minska om man tillämpar ny teknik, som fjärrstyrda torn. Den fjärrstyrda tekniken för flygtrafikledning innebär visserligen besparingar men inte alls så stora att underskotten skulle försvinna för de mindre flygplatserna.

Västerås stad behöver tillsammans med Nya Västerås flygplast AB ta fram en strategi och genomföra strategin för att dels kunna delta i konstruktiva dialoger vad gäller översyn av det statliga stödet och dels för att faktiskt få ta större del av det statliga stödet.

Prioritet

Hög

Förväntad effekt av åtgärden

Beroende på utfall har detta dels effekt på flygplatsens status och dels bolagets resultat.

Tidperiod för genomförande

2017-2019

Kostnad för genomförandet

0 kr (enbart kostnad i form av personella resurser)

Ansvarig

Stadsledningskontoret i samverkan med Nya Västerås Flygplats AB

Beslutsunderlag 170328